2021. július 7., szerda

P9_TA(2021)0336

A géntechnológiával módosított Bt 11 kukorica (SYN-BTØ11-1)

Az Európai Parlament 2021. július 7-i állásfoglalása a géntechnológiával módosított Bt 11 (SYN-BTØ11-1) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (D073424/01 – 2021/2761(RSP))

(2022/C 99/08)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a géntechnológiával módosított Bt 11 (SYN-BTØ11-1) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetére (D073424/01,

— tekintettel a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 11. cikke (3) bekezdésére és 23. cikke (3) bekezdésére,

— tekintettel az 1829/2003/EK rendelet 35. cikkében említett Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság 2021. május 17-i szavazására, ahol nem nyilvánítottak véleményt,

— tekintettel a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([2]) 11. és 13. cikkére,

— tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) által 2020. november 25-én elfogadott és 2021. január 13-án közzétett véleményre ([3]),

— tekintettel a géntechnológiával módosított szervezetek (GMO-k) engedélyezését kifogásoló korábbi állásfoglalásaira ([4]),

---

([1]) HL L 268., 2003.10.18., 1. o.

([2]) HL L 55., 2011.2.28., 13. o.

([3]) Az EFSA géntechnológiával módosított szervezetek tudományos testületének szakvéleménye a géntechnológiával módosított Bt11 kukorica 1829/2003/EK rendelet szerinti engedélyének megújítása céljából végzett értékelésről (EFSA-GMO RX-016. sz. kérelem), *EFSA Journal*, 2021., 19(1):6347, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2021.6347

([4]) A 8. parlamenti ciklusban a Parlament 36 olyan állásfoglalást fogadott el, amelyben kifogást emelt a GMO-k engedélyezésével szemben. Emellett a 9. parlamenti ciklusban a Parlament a következő állásfoglalásokat fogadta el:
— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0028),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított A2704-12 (ACS-GMØØ5-3) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0029),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 kukoricát, valamint a MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 és DAS-40278-9 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat vagy négyet ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0030),

— tekintettel eljárási szabályzata 112. cikkének (2) és (3) bekezdésére,

---

— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3) gyapotot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0054),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított MON 89788 (MON-89788-1) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0055),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 kukoricát, valamint a MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 és NK603 × DAS-40278-9 alkombinációt tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0056),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 kukoricát, valamint a Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 és GA21 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat, négyet vagy ötöt ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0057),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. május 14.) a géntechnológiával módosított MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0069),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. november 11.) a géntechnológiával módosított MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 kukoricát, valamint a MON 87427, MON 89034, MIR162 és NK603 egyszeres genetikai eseményekből kettőt vagy hármat ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről és az (EU) 2018/1111 bizottsági végrehajtási határozat hatályon kívül helyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0291),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. november 11.) a géntechnológiával módosított SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0292),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. november 11.) a géntechnológiával módosított MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 kukoricát, valamint a MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 és NK603 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat vagy négyet ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0293),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0365),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 kukoricát, valamint a MON 87427, MON 89034, MIR162 és MON 87411 egyszeres genetikai eseményekből kettőt vagy hármat ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0366),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MIR604 (SYN-IR6Ø4-5) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0367),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 88017 (MON-88Ø17-3) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0368),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 89034 (MON-89Ø34-3) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0369),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2021. március 11.) a géntechnológiával módosított GHB614 × T304-40 × GHB119 gyapotot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA (2021)0080),

— az Európai Parlament állásfoglalása (2021. március 11.) a géntechnológiával módosított MZIR098 (SYN-ØØØ98-3) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0081).

2021. július 7., szerda

— tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság állásfoglalásra irányuló indítványára,

A. mivel 2018. szeptember 24-én a Syngenta Crop Protection NV/SA az 1829/2003/EK rendelet 11. és 23. cikkének megfelelően kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz a géntechnológiával módosított Bt11 kukoricát (a továbbiakban: géntechnológiával módosított kukorica) tartalmazó vagy abból álló azon termékek forgalomba hozatalára vonatkozó engedély megújítása iránt, amelyeket – a termesztés kivételével – nem élelmezési vagy takarmányozási felhasználásra szánnak;

B. mivel az EFSA a géntechnológiával módosított kukoricára vonatkozó engedély megújításával kapcsolatban 2020. november 25-én kedvező véleményt adott ki, amelyet 2021. január 13-án közzétettek; mivel az EFSA a géntechnológiával módosított kukoricára vonatkozó első engedély kapcsán 2009. január 28-án kedvező véleményt ([6]) adott ki, amelyet 2009. február 17-én közzétettek;

C. mivel a géntechnológiával módosított kukorica ellenálló képességet biztosít a glufozinátot tartalmazó gyomirtó szerekkel szemben, és emellett Cry1Ab „Bt-toxin" rovarölő fehérjét termel, amely mérgező bizonyos pikkelyesszárnyú rovarkártevőkre ([7]);

A gyomirtó szerek maradékanyagai, a metabolitok és a koktélhatások értékelésének hiánya

D. mivel számos tanulmány kimutatta, hogy a gyomirtó szernek ellenálló, géntechnológiával módosított növények alkalmazása következtében nagyobb arányban használnak kiegészítő gyomirtó szereket, nagyrészt a gyomirtó szernek ellenálló gyomok megjelenése miatt ([8]); mivel következésképpen számítani kell arra, hogy a géntechnológiával módosított kukorica nagyobb mértékben és ismétlődően lesz kitéve glufozinátnak, és hogy ezért a termésben nagyobb mennyiségű maradékanyag lehet jelen;

E. mivel a glufozinát 1B. kategóriájú, reprodukciós toxicitású anyagnak minősül, és így az 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([9]) előírt „kizárási kritériumok" vonatkoznak rá; mivel a glufozinát Unióban való használatára vonatkozó jóváhagyás 2018. július 31-én lejárt ([10]);

F. mivel a géntechnológiával módosított növényeken talált gyomirtószer-maradékanyagok és bomlástermékeik értékelése kívül esik az EFSA géntechnológiával módosított szervezetek tudományos testületének (a továbbiakban: az EFSA GMO-testülete) hatáskörén, és ezért azt nem végzik el a GMO-kra vonatkozó engedélyezési eljárás keretében; mivel ez problémákat vet fel, tekintettel arra, hogy a kiegészítő gyomirtó szerek az érintett, géntechnológiával módosított növény általi lebontásának módját és a bomlástermékek (a továbbiakban: metabolitok) összetételét és ily módon toxicitását maga a genetikai módosítás idézheti elő;

G. mivel a gyomirtó szereknek ellenálló, géntechnológiával módosított növények termesztése során alkalmazott különleges mezőgazdasági gyakorlatok egyedi alkalmazási mintákhoz és kitettségekhez, egyes metabolitok előfordulásához és kombinált hatások megjelenéséhez vezetnek, amelyekre kiemelt figyelmet kell fordítani; mivel ezeket az EFSA nem vette figyelembe;

([6]) Az EFSA géntechnológiával módosított szervezetek tudományos testületének véleménye a Syngenta által benyújtott EFSA-GMO-RX-Bt11 hivatkozási számú, a rovarokkal szemben ellenálló, géntechnológiával módosított Bt11 kukoricából előállított, már létező termékekre vonatkozó engedély 1829/2003/EK rendelet alapján történő megújítása iránti kérelemről, *EFSA Journal*, 2009., 7(2):977, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/977

([7]) Az EFSA 2009. évi véleménye, 2. o.

([8]) Lásd például: Bonny, S.: Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact (A géntechnológiával módosított, gyomirtó szernek ellenálló növények, gyomok és a gyomirtó szerek: áttekintés és hatások), *Environmental Management*, 2016. január, 57(1), 31–48. o., https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738, valamint Benbrook, C.M.: Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years (A genetikailag módosított növények hatása a peszticidek használatára az USA-ban – az első tizenhat év), *Environmental Sciences Europe*, 2012. szeptember 28., 24(1) kötet, https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o.).

([10]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

A Bt-toxinokkal kapcsolatos lezáratlan kérdések

H. mivel a géntechnológiával módosított növények engedélyezésének toxikológiai vizsgálata izolált Bt-toxinokkal történik; mivel csekély jelentőség tulajdonítható az izolált fehérjékkel végzett toxikológiai vizsgálatoknak, tekintettel arra, hogy a géntechnológiával módosított növényekben, például a kukoricában, a gyapotban és a szójababban előforduló Bt-toxinok természetüknél fogva mérgezőbbek, mint az izolált Bt-toxinok; mivel ennek az az oka, hogy a növényi szövetben jelen lévő proteázgátlók (PI) növelhetik a Bt-toxinok toxicitását a lebomlásuk késleltetésével; mivel ezt a jelenséget számos tudományos vizsgálat igazolta, többek között a Monsanto 30 évvel ezelőtt végzett tanulmánya, amely kimutatta, hogy még a rendkívül alacsony PI-szintek is hússzorosára növelték a Bt-toxinok toxicitását ([11]);

I. mivel ezeket a hatásokat az EFSA kockázatértékelései keretében nem veszik figyelembe, jóllehet azok minden, az Unióban behozatalra vagy termesztésre engedélyezett Bt-növény esetében relevánsak; mivel nem zárható ki, hogy a proteázgátlók és a Bt-toxinok közötti kölcsönhatásból eredő fokozott toxicitás kockázatokat hordoz a Bt-toxinokat tartalmazó élelmiszereket fogyasztó emberekre és ilyen takarmányokat fogyasztó állatokra nézve;

J. mivel számos vizsgálat azt mutatja, hogy olyan mellékhatások figyelhetők meg, amelyek a Bt-toxinoknak való expozíció következtében befolyásolhatják az immunrendszert, és hogy egyes Bt-toxinok adjuváns tulajdonságokkal ([12]) rendelkezhetnek, ami azt jelenti, hogy növelhetik azon egyéb fehérjék allergén jellegét, amelyekkel kapcsolatba kerülnek;

K. mivel a gyomirtó szerek maradékanyagainak és metabolitjainak a Bt-toxinokkal fellépő potenciális kölcsönhatásának vizsgálatát nem tartják az EFSA GMO-testületének hatáskörébe tartozónak, ezért nem is kerül rá sor a kockázatértékelés részeként; mivel ez problematikus, hiszen ismert, hogy a glufozináttal való permetezésből származó maradékanyagok megzavarják a mikrobiómát, ami például a Bt-toxinokkal kombinálva erősítheti az immunreakciókat ([13]);

Bt-növények: a nem célszervezetekre gyakorolt hatások és fokozott rezisztencia

L. mivel a rovarölő szerek használatától eltérően – amikor az expozíció a permetezéskor és azt követően korlátozott ideig áll fenn – a géntechnológiával módosított Bt-növények használata a célszervezetek és a nem célszervezetek Bt-toxinokkal szembeni folyamatos expozíciójához vezet;

M. mivel az a feltételezés, hogy a Bt-toxinok egyetlen célspecifikus hatásmechanizmust mutatnak, már nem tekinthető helyesnek, és nem zárható ki a nem célszervezetekre gyakorolt hatás ([14]), mivel a jelentések szerint a hatások több módon is egyre több nem célszervezetet érintenek; mivel egy közelmúltban készült áttekintés 39 olyan lektorált publikációt említ, amelyek a Bt-toxinok számos „tartományon kívüli" fajra gyakorolt, jelentős káros hatásáról számolnak be ([15]); mivel az Unióban számos nem célszervezet lehet kitéve a Bt-toxinoknak az importált Bt-növények kiszóródása, illetve az azokból származó hulladék és trágya révén; mivel a kockázatértékelés nem értékelte a nem célszervezetekre gyakorolt hatásokat;

N. mivel a kockázatértékelés nem mérlegelte a célkártevők Bt-toxinokkal szembeni rezisztenciájának kialakulását, amelynek lehetséges következménye a környezet szempontjából kevésbé biztonságos peszticidek használata vagy a géntechnológiával módosított növényekre történő gyakoribb és magasabb dózisban történő kijuttatás a művelés szerinti országban; mivel az Egyesült Államok Környezetvédelmi Ügynöksége azt tervezi, hogy a következő három-öt évben fokozatosan kivezeti a Bt-kukorica számos hibridjének, valamint egyes Bt-gyapotfajták alkalmazását az ilyen növényekkel szembeni rovarrezisztencia növekedése miatt ([16]);

([11]) MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L.: Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors (A szerin proteázgátlók szerepe a *Bacillus thuringiensis* felerősített rovaritó aktivitásában), *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 38., 1145–1152. o., https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051

([12]) Az áttekintést lásd itt: Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L.: An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals (Körkép az emlősökben jelen lévő *Bacillus thuringiensis* Cry-toxinok biztonságosságáról és biológiai hatásairól), *Journal of Applied Toxicology*, 2016. május, 36(5), 630–648. o., https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252

([13]) Parenti, M.D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C.: Literature review in support of adjuvanticity/immunogenicity assessment of proteins (Szakirodalmi áttekintés a fehérjék adjuvanticitási/immunogenitási vizsgálataihoz), *EFSA Supporting Publications*, 2019. január, 16(1): 1551, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551

([14]) Lásd például: Hilbeck, A., Otto, M.: Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment (A *Bacillus thuringiensis* Cry-toxinok sajátosságai és kombinált hatásai a GMO-k környezeti kockázatértékelésével összefüggésében), *Frontiers in Environmental Science*, 2015., 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071

([15]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T.: Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design (Rovaritó hatású Bt-növények: az EFSA géntechnológiával módosított Bt-növényekkel kapcsolatos kockázatértékelési megközelítése kialakításánál fogva nem célravezető), *RAGES*, 2020., 4. o., https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf

([16]) https://www.dtnpf.com/agriculture/web/ag/crops/article/2020/09/29/epa-proposes-phasing-dozens-bt-corn

2021. július 7., szerda

O. mivel bár voltak arra vonatkozó állítások, hogy a Bt-növények használata a rovarölő szerek használatának csökkenéséhez vezet, egy, az Egyesült Államokban nemrégiben közzétett tanulmány ([17]) megállapítja, hogy „a Bt-növények peszticidhasználati mintázatokra gyakorolt befolyását vizsgáló több elemzés a jelek szerint nem vette figyelembe a vetőmagkezelést, így túlbecsülhette a Bt-növényekhez kapcsolódó rovarölőszer-használat (különösen a »kezelt terület«) csökkenését”;

P. mivel az Unió részes fele a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezménynek, amely egyértelművé teszi, hogy a biológiai sokféleség tekintetében az exportáló és az importáló országokra egyaránt vonatkoznak nemzetközi kötelezettségek;

A tagállami illetékes hatóságok észrevételei

Q. mivel a tagállamok illetékes hatóságai a három hónapos konzultációs időszak alatt számos észrevételt nyújtottak be az EFSA-hoz ([18]); mivel ezek az észrevételek kritikákat fogalmaztak meg a kérelmező szakirodalmi kutatása kapcsán, valamint arra vonatkozóan, hogy az engedélyezési időszak tekintetében a géntechnológiával módosított kukoricára vonatkozó ellenőrzési jelentésekben komoly hiányosságok tapasztalhatók, és hogy a növényi anyagokban jelen lévő glufozinát-maradékanyagok szintjeivel, többek között a releváns metabolitokkal kapcsolatos, helyszíni vizsgálatokból származó adatok alátámasztanák az élelmiszer-, takarmány- és környezetbiztonsági értékelést; mivel az egyik illetékes hatóság egyfelől kérte, hogy értékeljék a géntechnológiával módosított növényeknek a termesztő és exportáló országok biológiai sokféleségére gyakorolt hatását, többek között azt, hogy az adott növény behozatala miként befolyásolja az unióbeli növényválasztékot, másfelől pedig felvetette azt az etikai kérdést is, hogy engedélyezhető-e olyan áruknak az Unióba történő behozatala, amelyek esetében a növények kezelői kitettek a reprodukciós toxicitású, az Unióban már nem engedélyezett glufozinátnak;

Az Unió nemzetközi kötelezettségeinek tiszteletben tartása

R. mivel az 1829/2003/EK rendelet egyfelől rögzíti, hogy a géntechnológiával módosított élelmiszerek vagy takarmányok nem gyakorolhatnak kedvezőtlen hatást az emberi egészségre, az állati egészségre vagy a környezetre, másfelől pedig előírja a Bizottság számára, hogy határozatainak megszövegezése során vegye figyelembe az uniós jog minden vonatkozó rendelkezését és a vizsgált üggyel kapcsolatos egyéb jogszerű tényezőket; mivel az ENSZ fenntartható fejlődési céljai, a Párizsi Megállapodás és a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény értelmében az Unióra háruló kötelezettségeknek e jogszerű tényezők körébe kell tartozniuk;

S. mivel az élelemhez való jog kérdésével megbízott különleges ENSZ-előadó 2017-es jelentése megállapította, hogy a veszélyes peszticidek – különösen a fejlődő országokban – katasztrofális hatást gyakorolnak az egészségre ([19]); mivel az ENSZ 3.9. fenntartható fejlődési célja a veszélyes vegyi anyagok, valamint a levegő-, víz- és talajszennyezés és -fertőzöttség miatt bekövetkező halálesetek és megbetegedések számának jelentős mértékű csökkenését tűzte ki 2030-ra ([20]); mivel a géntechnológiával módosított kukorica behozatalának engedélyezése növelné a keresletet a reprodukciós toxicitású, az Unióban már nem engedélyezett gyomirtó szerrel kezelt növény iránt, növelve ezáltal a harmadik országokban dolgozók expozícióját; mivel a munkavállalók fokozott kitettségének kockázata kiemelt problémát jelent a géntechnológiával módosított, gyomirtó szernek ellenálló növények esetében, tekintettel a felhasznált gyomirtó szerek nagyobb mennyiségére;

Nem demokratikus döntéshozatal

T. mivel az 1829/2003/EK rendelet 35. cikkében említett Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság 2021. május 17-i szavazása során nem nyilvánítottak véleményt, ami azt jelenti, hogy az engedélyezést nem támogatta a tagállamok minősített többsége;

U. mivel a Bizottság elismeri, hogy problematikus az a tény, hogy a GMO-k engedélyezésére vonatkozó határozatokat a Bizottság továbbra is a tagállamok minősített többségének támogatása nélkül fogadja el, ami a termékengedélyezés terén meglehetősen kivételes esetnek számít, de a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok esetében normává vált;

([17]) Douglas, M.R., Tooker, J.F.: Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops (A vetőmagkezelés széles körű használata a neonikotinoid rovarölő szerek és a megelőző növényvédelem alkalmazásának gyors ütemű terjedéséhez vezetett a szántóföldi növények egyesült államokbeli termesztésében), *Environmental Science and Technology*, 2015., 49., 8., 5088–5097. o., https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141g

([18]) A géntechnológiával módosított kukoricával kapcsolatos, az országok által benyújtott észrevételek az EFSA kérdésekről vezetett nyilvántartásán keresztül érhetők el: http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/login?

([19]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx

([20]) https://sdgs.un.org/2030agenda

V. mivel az Európai Parlament a 8. parlamenti ciklusban összesen 36 állásfoglalást fogadott el, amelyben kifogásolta a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok forgalomba hozatalát (33 állásfoglalás), és a GMO-k Unión belüli termesztését (három állásfoglalás); mivel a 9. parlamenti ciklusban az Európai Parlament már 18 kifogást fogadott el a GMO-k forgalomba hozatala ellen; mivel a tagállamok minősített többsége nem támogatta egyik említett GMO esetében sem az engedélyezést; mivel a tagállamok többek között az elővigyázatosság elvének az engedélyezési eljárás során való figyelmen kívül hagyása, valamint a kockázatértékeléssel kapcsolatos tudományos aggályok miatt nem támogatják az engedélyezést;

W. mivel a Bizottság – annak ellenére, hogy elismeri a demokratikus hiányosságokat, a tagállamok támogatásának hiányát és a Parlament kifogásait – továbbra is folytatja a GMO-k engedélyezését;

X. mivel nincs szükség jogszabály-módosításra ahhoz, hogy a Bizottság elállhasson a géntechnológiával módosított szervezetek engedélyezésétől olyan esetben, amikor a fellebbviteli bizottságban nincs meg a tagállamok minősített többségének támogatása ([21]);

1. úgy véli, hogy a bizottsági végrehajtási határozat tervezete túllépi az 1829/2003/EK rendeletben meghatározott végrehajtási hatásköröket;

2. úgy véli, hogy a bizottsági végrehajtási határozat tervezete nem felel meg az uniós jognak, mivel nem egyeztethető össze az 1829/2003/EK rendelet célkitűzésével, azaz a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([22]) meghatározott általános alapelvekkel összhangban azzal, hogy a belső piac hatékony működésének biztosítása mellett alapul szolgáljon az emberi élet és egészség, az állatok egészsége és az állatjólét, a környezet és a géntechnológiával módosított élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó fogyasztói érdekek magas szintű védelméhez;

3. felkéri a Bizottságot, hogy vonja vissza végrehajtási határozata tervezetét;

4. üdvözli, hogy a Bizottság a képviselőknek címzett 2020. szeptember 11-i levelében végül elismerte, hogy a GMO-kra vonatkozó engedélyezési határozatoknál figyelembe kell venni a fenntarthatóságot ([23]); ugyanakkor mély csalódottságának ad hangot amiatt, hogy a Bizottság azóta is folytatja a géntechnológiával módosított szervezetek Unióba történő behozatalának engedélyezését, annak ellenére, hogy a Parlament ezt továbbra is ellenzi és a tagállamok többsége ellene szavaz;

5. felhívja a Bizottságot, hogy a lehető legsürgősebben tegyen előrelépést a fenntarthatósági kritériumok kidolgozása terén, a Parlament teljes körű bevonásával; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson tájékoztatást e folyamat végrehajtásának módjáról és időkeretéről;

6. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy ne adjon ki gyomirtó szernek ellenálló, géntechnológiával módosított növényekre vonatkozó engedélyt mindaddig, amíg nem kerül sor a maradékanyagokkal kapcsolatos egészségügyi kockázatok átfogó egyedi kivizsgálására, aminek teljes körű értékelést kell magában foglalnia a géntechnológiával módosított növények kiegészítő gyomirtó szerekkel történő permetezéséből visszamaradó maradékanyagok jelenlétére vonatkozóan, valamint értékelnie kell a gyomirtó szerek bomlástermékeinek jelenlétét és a kombinált hatások teljes körét, többek között magával a géntechnológiával módosított növénnyel való kölcsönhatásaikat is;

7. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy ne engedélyezze semmiféle olyan, géntechnológiával módosított növény élelmezési vagy takarmányozási célú felhasználást szolgáló behozatalát, amelyet az Unióban nem engedélyezett gyomirtó hatóanyaggal szemben ellenállóvá tettek;

8. felhívja az EFSA-t, hogy vizsgálja meg a natív Bt-toxinok és a géntechnológiával módosított növények szintetikus transzgénjei által expresszált Bt-toxinok közötti lényeges különbségeket, és bővítse ki kockázatértékelését annak érdekében, hogy teljes mértékben figyelembe vegye a Bt-toxinok, a géntechnológiával módosított növények és azok összetevői, a kiegészítő gyomirtó szerekkel való permetezés maradékanyagai, a környezet, valamint az egészségre és az élelmiszer-biztonságra gyakorolt hatások közötti kölcsönhatásokat és kombinációs hatásokat;

([21]) A 182/2011/EU rendelet (6. cikkének (3) bekezdése) szerint a Bizottság az engedélyezést „folytathatja”, nem pedig „köteles folytatni”, ha a fellebbviteli bizottságban nincs meg a tagállamok minősített többsége által biztosított támogatás.

([22]) Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

([23]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

2021. július 7., szerda

9. felhívja az EFSA-t, hogy a továbbiakban ne fogadja el az olyan izolált fehérjéken alapuló toxicitási vizsgálatokat, amelyek szerkezete és biológiai hatásai valószínűleg eltérnek a növény által termelt fehérjékétől, továbbá követelje meg, hogy minden vizsgálatot a géntechnológiával módosított növényből származó szöveteken végezzenek el;

10. felhívja az EFSA-t, hogy kérjen adatokat a géntechnológiával módosított növényekből származó élelmiszerek és takarmányok fogyasztásának a bél-mikrobiómára gyakorolt hatásáról;

11. ismételten sürgeti a Bizottságot, hogy vegye figyelembe az Unió nemzetközi megállapodások – például a Párizsi Megállapodás, a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény és az ENSZ fenntartható fejlődési céljai – szerinti kötelezettségeit; ismételten kéri, hogy a végrehajtási jogi aktusok tervezetéhez mellékeljenek indokolást arról, hogy azok hogyan tartják tiszteletben a „ne árts” elvet ([24]);

12. felhívja a figyelmet arra, hogy a 182/2011/EU rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslattal kapcsolatban az Európai Parlament által 2020. december 17-én elfogadott módosítások ([25]), amelyeket a Parlament a Tanáccsal folytatott tárgyalások alapjaként fogadott el, kimondják, hogy a Bizottság nem engedélyezhet GMO-kat, amennyiben a tagállamok minősített többsége nem támogatja azt; ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság tartsa tiszteletben ezt az álláspontot, és felhívja a Tanácsot, hogy folytassa munkáját, és sürgősen fogadjon el általános megközelítést e kérdéssel kapcsolatban;

13. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

([24]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0005, 102. pont.
([25]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0364.